

taris, assessors dels consellers, directors territorials, secretàries de nosequè... Gent que és vot captiu, tingueu-ho clar?”

Qui ha de tenir-ho tan clar? Els interloctors, un grupet d'afiliats del partit amb qui parlava poc abans de les eleccions municipals del 2007, quan acumulava dotze anys al poder, dos menys que ara. El 2008, per exemple, Fabra nomenava el seu 33è assessor de confiança, Mar García, germana del golfista Sergio García, amb qui el president de la corporació provincial juga assiduament. No debades presideix el Club de Camp del Mediterrani, seu del nouat màster Costa del Azahar. El club ha rebut més d'1,3 milions d'euros en subvencions de la Generalitat Valenciana. García, de la seua banda, ha dissenyat un dels camps de golf previstos a Marina d'Or, la macrourbanització de l'empresari Jesús Ger a Orpesa, un projecte que compta amb el suport de la Generalitat, que impulsa a tocar seu el parc temàtic Mundo Ilusión.

Amic Taroncher. Ex-conseller de Sanitat amb Zaplana, portaveu del PP a les Corts i conseller de Governació amb Camps, Serafin Castellano és molt amic dels seus amics. Pot donar-ne fe José Miguel Pérez Taroncher, constructor, que ha signat contractes amb la Generalitat per més de 7 milions d'euros. A l'inici, com a titular de Sanitat, Castellano va fer-li adjudicacions directes de reformes de centres hospitalaris. Ara, ja com a responsable de la seguretat, li ha encomanat renovacions de centres d'emergències. Per acabar-ho d'adobar, la dona de Castellano, Nuria Rioja, va adquirir l'any passat una finca de dues hectàrees i mitja a Lliria, al 50% amb Taroncher. El valor de la compra fou de 130.992 euros. La dona de Taroncher no es queda plegada de braços, però: a més de constar al registre com a administradora única de la constructora, és auxiliar administrativa del grup parlamentari del PP valencià.

La trama capitanejada per Francisco Correa, però, també arriba a Castellano. Seralia, una de les empreses de José Luis Ulibarri, acaba de resultar la beneficiària –ara sí, després de passar un concurs, per bé que era la més cara de les quatre aspirants– del contracte de neteja de les instal·lacions de la conselleria.

Victor Maceda

No en queda res, d'allò que els amics Zaplana i Matas imaginaren per al País Valencià i les Balears, llevat dels escàndols de corrupció.



L'amistat entre Matas i Zaplana ve de lluny. La dona de Matas, filla de la Vila Joiosa, és amiga i parenta de la de Zaplana.

Herència de corrupció

La investigació que porta a terme el jutge Baltasar Garzón contra la suposada trama de corrupció que lesquitxa el PP al País Valencià i a Madrid també té una petita ramificació a les Balears. Entre els molts imputats hi ha un ex-director general del govern de Jaume Matas, Pau Collado. La implicació de Collado, per la informació que s'ha sabut fins ara, és menor i sembla relacionada amb la feina que fa actualment a l'empresa Easy Concept, que és propietat de Francisco Correa, el suposat cap de la trama que investiga el jutge. Malgrat la relació indirecta –si més no, segons que sembla a hores d'ara– de Collado amb la trama, la notícia ha fet recordar a Palma els anys

d'esplendor de la connexió Balears-València-Madrid sota el govern de Matas. Foren els anys de l'especulació sense manies i –cosa que s'ha sabut ara– també de la corrupció a gran escala.

Matas-Zaplana. Jaume Matas va començar a intimar amb Eduardo Zaplana quan aquest era president de la Generalitat Valenciana. Però es coneixien d'abans. L'esposa de Matas, Maite Areal, és de la Vila Joiosa i és família de l'esposa de Zaplana. Aquesta coneixença no es va estrènyer de bon de veres fins que Matas no arribà a la primera línia política. Fou el 1996. Fins aleshores no havia destacat pas gaire, políticament: director general de la conselleria d'Economia i conseller del mateix departament. Era un home opac a l'atenció pública. De fet, no tenia cap activitat de partit. El maig del 1996 va ser el punt crític de la carrera del personatge. Arribà a la presidència del govern després de les dimissions dels presidents Gabriel Cañellas (juliol del 1995) i Cristòfol Soler (maig del 1996). Gairebé ningú no el coneixia,



Pau Collado, ex-director general de la Fundació pel Desenvolupament Sostenible sota el govern de Jaume Matas, és un imputat més del cas Gürtel.

però va saber ser al lloc adequat en el moment oportú i el juny del 1996 era investit president.

Els primers mesos de presidència foren tranquils. Matas intentà forjar una imatge liberal, allunyada del conservadorisme de Cañellas. Mirà de mantenir bones relacions amb sectors que havien xocat amb l'ex-president. El febrer del 1997 fa el primer viatge oficial a fora. A València, és clar. Des d'aquell moment Matas i Zaplana es convertiren en carn i ungla, podríem dir. No es tractava només d'una relació estrictament política. Hi havia amistat, multiplicada, a més, per la relació familiar de les esposes. Què passà en aquell viatge? No es pot saber amb exactitud, però el fet és que, en retornar a Palma, Matas havia canviat. Aquells sectors, especialment els del nacionalisme cultural, amb els quals havia intentat contemporitzar, esdevingueren de sobte l'objectiu a aniquilar.

Entre el 1997 i el 1999 es viu la fase que un articulista d'opinió a les Balears

qualificà de *valencianització del PP* illenc. Matas calca Zaplana en relació amb la política cultural. Persegueix l'OCB, s'acluca d'ulls als negacionistes de la unitat lingüística i, sobretot, prova de fer de pont per a ajudar a desembarcar els interessos de la dreta valenciana a les Illes. Són els anys dels rumors sobre la possible absorció de la Caixa de Balears, Sa Nostra, per part d'una futura gran caixa valenciana –fruit de la potencial fusió entre la CAM i Bancaja– sota el control de Zaplana, de l'aterrament a les Balears de blaveristes com a grups suposadament culturals... I, sobretot, és l'època en què Zaplana i Matas traven la gran amistat mútua i els interessos compartits. Les visites oficials sovintegen, com també les trobades amicals i familiars, i comparteixen vacances i tot. Els dos amics es comencen a fer veure a Mallorca jugant a golf, navegant... Matas s'ha convertit en un Zaplana a la balear, fins al punt que n'imita l'estètica de la vestimenta, amb camises de ratlles

La corrupció a les Balears

De casos de corrupció que esquitxen el PP de les Illes n'hi ha molts i diversos. Tots responen a actes suposadament il·legals que cometeren persones del PP durant el govern de Jaume Matas (2003-2007). El primer fou el cas *Andratx* (que esclatà el novembre del 2006), pel qual és jutjat l'ex-batlle de la localitat, Eugenio Hidalgo, per corrupció, entre més presumptes delictes; de fet, són diversos judicis perquè el cas és separat en peces diferents. El cas *Bitel* (abril del 2008) implica el gerent d'aquesta empresa pública de telemàtica, Damià Vidal, actualment en llibertat provisional, en un possible delicte de malversació de

i coll blanc amb corbata de colors cridaners, tan de moda entre els conservadors de Madrid.

Matas-Zaplana-Aguirre. Arriben les eleccions del 1999 i Matas perd el poder. Els somnis de grandesa pareixien destinats a anar-se'n en orri. Però al cap de nou mesos, les eleccions espanyoles (2000) donen la victòria per majoria absoluta al PP. És el moment en què la influència mediàtica que Zaplana havia conreat durant anys a Madrid havia de fer llevada. Matas i Zaplana són nomenats ministres. Feien el cim. Des del govern espanyol assetgen el balear i, a València, es produeix l'allunyament entre Zaplana i Francisco Camps. Quasi no cal ni dir que també Matas deixarà de tenir tan bones relacions amb les autoritats valencianes.

El 2003 Matas és enviat a la reconquesta de les Balears. Hi guanya per majoria absoluta. És el començament de l'època daurada del matisme. Zaplana, malgrat la derrota del PP espanyol el 2004, visita tant les Illes que es converteix en un element recurrent de l'estiu mallorquí. Hom el veu amb Matas jugant a golf –sovint acompanyats d'il·lustres de la cort conservadora madrilenya, com ara Pedro J. Ramírez–,

sovint, navegant.... Fruit del seu pas pel ministeri, on, imitant Zaplana, havia espigolat influències polítiques i mediàtiques als sectors més dretans, Matas entra en sintonia total amb Esperanza Aguirre. Fins al punt que aquesta contractà l'esposa del president balear, Maite Areal, com a assessora de la conselleria d'Educació madrilenya. Val a dir que Areal havia estat mestra d'infants en una escola concertada de Palma, que deixà així que Matas fou nomenat ministre. La família Matas-Areal fixà residència a Madrid, tot i que el president ho és de les Balears. Motiu pel qual l'oposició socialista demanava sovint al Parlament, amb molta sornegueria, “quant de temps es passa el president a Madrid i quant a les Balears?”. Mai no hi hagué resposta.

La sintonia Matas-Zaplana-Aguirre és un fet, i creen allò tan delirant de l'*Eix de la Prosperitat*. A desgrat que el president valencià, Camps, s'havia enemistat amb Zaplana i que la relació amb Matas era d'una cordialitat molt freda, accepta l'invent. D'alguna manera, era allò que entre el 1997 i el 1999 Matas i Zaplana havien imaginat per al País Valencià i les Balears. Però ara amb magnituds desorbitades: aprofitar el futur TGV Madrid-València, les línies marítimes

ràpides entre Palma i València, la col·laboració entre les respectives caixes d'estalvis, els projectes d'infraestructures coordinats, la candidatura dels jocs olímpics per a Madrid 2012, la instauració d'IB3 a les Balears calcant Canal 9 i Tele Madrid... per crear un eix que tenia l'objectiu evident de segar l'herba sota els peus als Països Catalans i competir amb Catalunya. També són els anys de l'aterratge a les Balears de grans interessos madrilenys, que són visibles a la construcció de la xarxa d'autopistes i més grans obres impulsades per Matas. I, sobretot, l'època daurada de l'especulació i la corrupció.

Però, novament, tot s'espatllà a les urnes. El 2007 Matas perd el poder a les Illes i el 2008 Zaplana és apartat de la política. El valencià trobà un generós refugi professional i el balear, perquè no fos dit, se'n va als Estats Units contractat, primer, pel grup Barceló i, després, des de fa menys d'un mes, s'instal·la pel seu compte com a assessor d'inversions en negocis hotelers als EUA i al Carib. D'aquell *Eix de la Prosperitat* no en queda res. O sí: escàndols de corrupció, aparentment sense fi.

Miquel Payeras

diners públics. El cas *Turisme Jove* (agost del 2008) implica els ex-dirigents i treballadors d'aquest consorci públic Juan Francisco Gosálbez –ex-director general de Joventut– i Damià Amengual, acusats d'organitzar una trama per cobrar comissions il·legals; són en llibertat sota càrrecs. El cas *Rodrigo de Santos* –ex-regidor d'Urbanisme de Palma– (març del 2008) implica qui era considerat –i sovint lloiat per la premsa conservadora– com un gran valor de futur per al PP balear, gràcies a la seva suposada eficiència i honestedat fora de dubte; és acusat d'haver usat la targeta de crèdit oficial per pagar sortides nocturnes a una casa de prostitució masculina, a més d'haver adquirit cocaïna amb càrrec al mateix compte; a més, és acusat d'abusos a menors, per la qual cosa resta a la presó. El cas *Sca-*

la (octubre del 2008) –pren el nom de l'operació policíaca que desmantellà la xarxa corrupta–, implica, entre més, Antònia Ordines, que era gerent del Consorci per al Desenvolupament Econòmic de les Illes Balears, i la seva esposa, la soprano Isabel Rosselló (d'ací ve el nom de l'operació, de reminiscències operístiques), a més de l'ex-director general del govern, Kurt Viaene; són acusats de cobrament de comissions il·legals i apropiació de diners públics. Finalment, el cas *Ibatur* (febrer del 2009) implica l'ex-assessor jurídic de l'Institut Balear de Turisme, Miquel Àngel Bonet, en un possible delictes d'apropriació de diners públics.

Mentre aquests casos són investigats, instruïts o jutjats, un altre jutge investiga en fase primària el Palma Arena (un velòdrom impulsat per Ma-

tas), per veure si les desviacions entre pressupost inicial i final poden constituir un delictes. Al mateix temps, la fiscalia anticorrupció investiga el patrimoni personal de Matas a Mallorca –Palma i Colònia de Sant Jordi (Ses Salines)– i a Madrid per esbrinar si tantes propietats i tan luxoses –com el palauet de Palma– amaguen quelcom il·legal.

I, per a acabar-ho d'adobar, la setmana passada es va saber que el PP estatal pagà durant deu mesos la generosa xifra de 5.000 euros el mes a Matas, després d'abandonar la política (juny 2007), no se sap per quin concepte. El misteri és absolut i la direcció espanyola addueix que és un afer privat i no ha de donar-ne explicacions. La direcció actual del PP balear està bocabadada, perquè –diu– no en tenia ni idea.